

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Iwona Koper

w sprawie z wniosku BANK (...) z siedzibą w F.

przy uczestnictwie (...) BANK POLSKA S.A. z siedzibą w W. [uprzednio: Banku A. w Polsce S.A. z siedzibą W.) oraz Syndyka Masy Upadłości "B.(...)" Spółki z o.o. w upadłości z siedzibą w L.

o wpis przejścia prawa wpisanego w księdze wieczystej Kw (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 stycznia 2005 r., kasacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 9 października 2003 r., sygn. akt II Ca (...),

oddala kasację.

Uzasadnienie

Wnioskodawca Bank (...) wniósł o dokonanie zmiany wpisu dotyczącej hipoteki w księdze wieczystej Kw (...) przez zmniejszenie kwoty hipoteki Banku A. z kwoty 100.000 zł. do kwoty 3000 zł. i o wpisanie hipoteki w kwocie 97.000 zł. na rzecz wnioskodawcy, w związku z przejściem części wierzytelności Banku A. z tytułu cesji wierzytelności. Postanowieniem z dnia 10 października 2002 r. Sąd Wieczystoksięgowy w L. oddalił wniosek, ponieważ pomimo wystosowania do wnioskodawcy wezwania o przedłożenie umowy przelewu wierzytelności, wnioskodawca takiego dokumentu, niezbędnego stosownie do wymogów art. 245¹ k.c., nie przedstawił.

Apelacja wnioskodawcy od tego orzeczenia została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego w L. z dnia 9 października 2003 r. Sąd Okręgowy uznał, że uwzględnieniu wniosku sprzeciwia się co do zasady treść art. 27 prawa upadłościowego, zgodnie z którym po ogłoszeniu upadłości żaden wierzyciel nie może uzyskać przeciwko upadłemu prawa zastawu ani wpisu do ksiąg wieczystych lub wpisu w rejestrze celem zabezpieczenia wierzytelności, chociażby powstała ona przed ogłoszeniem upadłości. Gdyby jednak nawet treść art. 27 Prawa upadłościowego interpretować pomyśli wnioskodawcy, to zdaniem Sądu uwzględnienie wniosku byłoby i tak niemożliwe. Sam fakt spłacenia długu przez wnioskodawcę nie jest bowiem wystarczającą podstawą do przejęcia hipoteki. W przepisie art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. chodzi bowiem o sytuację, w której osoba trzecia płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście albo pewnymi przedmiotami majątkowymi. Wnioskodawca nie wykazał, że taką odpowiedzialność ponosił. Poza tym wbrew wymogowi z art. 245¹ k.c. nie dołączył do zgłoszonego wniosku umowy o przelew wierzytelności, co jest samodzielną przyczyną oddalenia jego wniosku o wpis.

W kasacji od tego postanowienia wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 27 Prawa upadłościowego oraz art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. w zw. z art. 97 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, wnosząc „o zmianę skarżonego postanowienia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podniesione w kasacji problemy prawne były już przedmiotem rozstrzygnięcia w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2004 r. w identycznej niemal sprawie V CK 197/04. Sąd Najwyższy w tamtej sprawie uznał, że zarzut kasacji naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 27 Prawa upadłościowego przez błędną jego wykładnię był usprawiedliwiony. W uzasadnieniu postanowienia, z powołaniem się na inne orzeczenia Sądu Najwyższego, podkreślono, że podstawowa funkcja i cel tego przepisu polega na zamrożeniu reszty majątku upadłego. Realizacja tego celu polega na zakazie dokonywania wpisu hipoteki na składniku majątku upadłego po ogłoszeniu jego upadłości, co nie sprzeciwia się ewentualnej modyfikacji już wcześniej istniejącego wpisu. W szczególności nie ma więc przeszkody do dokonania zmiany osoby wierzyciela hipoteki wpisanej jeszcze przed ogłoszeniem upadłości. Z punktu widzenia ochrony interesów wierzycieli upadłego dłużnika istotna jest bowiem nie tyle sama osoba konkretnego wierzyciela hipotecznego, ile fakt obciążenia hipoteką nieruchomości dłużnika, wpisanej do księgi wieczystej przed ogłoszeniem upadłości.

Podzielając w pełni taką wykładnię treści art. 27 Prawa upadłościowego, Sąd Najwyższy nie znajduje jednak podstaw do uwzględnienia kasacji w niniejszej sprawie. Podobnie bowiem jak w sprawie V CK 197/04, uznać należy, że przeszkodą do uwzględnienia wniosku jest to, że wbrew wymogowi art. 245¹ k.c. wnioskodawca nie przedłożył umowy o przelewie na jego rzecz wierzytelności i przeniesieniu zabezpieczającej tę wierzytelność hipoteki. Skoro zaś w sprawie nie wykazano, że wnioskodawca udzielił Bankowi A. poręczenia, lecz ostało się ustalenie, że była to gwarancja bankowa, to uznać należy za trafny pogląd Sądu Okręgowego, iż skutkowało to powstaniem odpowiedzialności samoistnej gwaranta, a nie odpowiedzialności osobistej lub rzeczowej, o której jest mowa w art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. Tym samym prawidłowa jest konkluzja Sądu, iż wnioskodawca nie mógł wstąpić w prawa wierzyciela z mocy tego przepisu ustawy, a zatem zarzut kasacji jego naruszenia jest niesłuszny.

Jeśli chodzi o zarzut kasacji naruszenia art. 97 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, to nie został on niczym uzasadniony, a więc nie może odnieść skutku procesowego, co zwalnia Sąd Najwyższy od prowadzenia rozważań na jego temat.

W rezultacie kasacja podlegała oddaleniu, jako niezasadna (art. 393¹² k.p.c.).